

DELSBOSTINTANS VISOR

GAMLA SÅNGER OCH LÅTAR FRÅN HELSINGLAND

SAMLADE OCH UPPTECKNADE

AF

IDA GAWELL-BLUMENTHAL

FÖR EN RÖST
MED ACKOMPAGNEMENT AF PIANO

ABR. HIRSCHS FÖRLAG, STOCKHOLM.

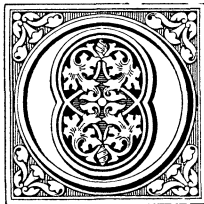
INNEHÅLL.

Sida

Förord	5.
1. Det hände sig en lördagskväll	9.
2. Allratäckaste morgonstjerna	10.
3. <i>Var'e du.</i> Var'e du, var'e du som var i Näsbyn på dans	12.
4. Skeppet seglade till Köpenhamn	14.
5. Det stog en stabbe. Danslek	16.
6. <i>Två jungfrur.</i> Där gingo två jungfrur	16.
7. Två fuglar sang på furans kvist	18.
8. <i>Delsbovisa.</i> Å fråga nån, hvo krafta bor	19.
9. <i>Lärska.</i> Å lärska oppi björskens topp.	20.
10. <i>Vackra Mamsälla.</i> Å alldri förr i vala	22.
11. Långt borsti skog, där ligger ett bärg.	23.
12. Det växte upp en lilja	25.
13. <i>Trollkäringas locklåt.</i> Nippersget, Svarstkorla, Rosalilla	26.
14. Jon Pärson tager henne Göli Larsdotter. Danslek . .	27.
15. <i>Gammeljänt-visa.</i> Rätt nu af mina ungdomsår	28.
16. Tar du en delboska	30.
17. Allri hade jag så roli kväll. Danslek	32.
18. <i>Giftas.</i> Å giftas gett fell vara uhischele sa bra. . . .	33.
19. Skall alla mig hata. Danslek . . . ,	34.
20. <i>Gånglåt.</i> Den vägen som leder till min vän.	36.

Täll dom som häkter läsa.

m jag ska säga som sanninga är, så är dä närapå nå lite grufsamt mä skrifninga här. Int vore dä nåra konst, om jag kunna få språka allt dä här i ställe, för jag är nu änteli mera van å lätta tuten gå, än te sprala mä pänna. Men ätter som jag har blifvi kommdera te skrifva, så gette jag fell frästa stafva å dona så folk förstår hva jag mener åtminstone, å blir dä int så rektit alle gångar, så tröster jag mäg mä dä, att: »dä som aldri är slarvet är aldri väl häller».

Dä är på dä vise, att jag har jussom skrefve opp de rejälesta å snällesta låtarne, som jag har lärt mäg hemma däri Helsingland. Förre har jag haft båd låt å ord i hugge bara, men sen jag har börja på å sange dom utsocknes, så är dä så många människor som har hågfällt dom å villa åt dom, så jag har rent getta lofva skref opp dom. Å dä är int uta, att jag int är lite stor på mäg för dä! För själf har jag vari så obegripeli kär ti dä där gammel-låtarne för jämnan, å när jag har sange dom, om dä har vari ensammen häller för store hoparne folk, så har jag jussom haft lite känningar tå »skogs-Kari» å sjörå å vitttrer å tocke där trolltyg. Alltsen jag var bara lilljanta, har jag vari rent för kåsug te ränna däri skogen, å dä var int långt emella hvarfverna dä jag bar åf te fåbovallarne å följde jänterne te skogs mä korna. Dä kunna hanna iblann, att jag stana kvar ensammen på vallen å, å vakta mesostkitteln medan jänta jätte (vallade), å geck jag då ut på broa häller ner te bäcken ätter en vattskvätt, så kunna jag hitta på å få höra ömse låtarne. Många gångar var dä inga andra än trollkäringa, som sang å hoja åt *sine*

kor, men iblann var dä fell jänterne från vallen å, som locka sine, fast dä blir slikan unnerli låt när de far å snor emella bärgtopparne. När jänterne sen kom hem, kunna vi sitta te långt på natta å kvä viser å danslåtar för hvarann. Var dä missommartin så satt vi på broa, för då är dä ljusan dag midt i natta, men var dä på höstsia, när dä är nålite skumt å kallt om nättran, så satt vi kringom elden i stuga mä föttran på spishälla. Å då ska ja säga visarne let som dom ska låta! Å vi tyckte själf, att dä var närapå dä finesta vi kunna få höra.

Dä kan nu fell hænna, att en hör å känner på anna vis, när en jussom är van ve tocke, å dä är då visst och sant, att dä låter på anna vis när en får långhoja däri skogen sommartin, håller sjonga åtmä spinnrocken vintertin å trampa takt mä föttran, än när en ska sta å låta i fine harrskapsrum. Å när en då int håller har gått på nåra sjongarskola å int kan urskapa säg, som harrskapskvinnfolka gör, när dom sjonger, så kunna en närapå int tro, dä tocke folk skulle hågfälla dä där rättframme låtarne. Men dä är jussom dä skulle bli för mycke tå grannlåtar å krumelurar iblann åt fin-folke å, å då vänner dom hågen te dä som är ackurat rätt å slätt. På dä vise har dä fell gått täll, när tocke här gammel-låtar kommer te slikan ära å uppbyggels, jag vill säga.

Dä är många åf visorne som int är från Delsbo, för dä fins andre sockner i Helsingland, å i alle har dom sange viser tå gammalt. Jag har vari jussom en flyttfugel så vidfaren för jämnan, så jag har lärt mäg tå ömse slag. Om Ni undres på att visorne sir nå lite olike ut i måle, så kommer dä an på dä, att jag har skrefve opp ättersom jag har hört dom tå olike människor, å då vet en fell, att somlige är renare i måle än andre, allt ätter som dom är från för sockner. Dä går ett tal ätter de gamle, att »dä är ingen fugel som sjonger ljufveligare än lårska, å inge folk som taler renare än delboan». En där gamla delsbovisa, som sir så unnerli ut däri stafninga, är dä jussom lite särskildt högtili mä, å jag har skrefve opp na, ackurat som ho är skrefven från början, på rektiga gammel-delboska, för dä är Landgren, en där grofven så duktiga Delsboprästen, som har gjort na, å dä som Landgren har gjort ett hvarf, är dä ingen som har håg te frästa på å ändra sen.

Nu är dä då så mä mäg, att jag är så obegripeli svagsint för allt som hörer täll en där sockna, för dä är så särskildt å inkom där på alle vis. Ska en få si nå som är rektit på gammalvis, å som förfädran har haft å bruka, så ska dä vara där, å int har högfärda fare fram där håller, så dom skäms å gå i sine gamle, vackre dräktar. — Å själfva sockna är nu så märkvärdit snäll å natturskön, så dä är rent synn om folk, som int har

vari där å sitt. Finare sjö än Dellen kan en då int hitta på, å har en vari på Blacksås nära sommarnatt när sola har gått opp, så har en int sitt nå klenheter då int. Jag är nu barnfödd däri Arbrå, å dä är bra där å på många vis, men jag har vari mer ti Delsbo sen jag vardt vuxen, så dä är jussom jag

skulle ha fastna där. Dä är mäst delboan jag taler om, när jag drar sta mä mine historier å räggler, å Delbo-klädran jag har å är fin ti. Å på dä vise har jag fått »tillnamne» mitt, å blifvi kalla »Delsbostinta». — Ja, jag har fått ett anna tillnamn å nu, så jag skulle fell egenteligen int hetta »stinta» längre, men dä blir nog så mä mäg i alle tider, att bara jag börjar på å grunna på allt tocke här gammalt hemifrån skogsbygda, så är dä jussom jag känner rektit hur skogs-Kari håller tag i mäg igen, å då är dä int värddt å frästa slita säg håller. Å därmä så är dä å, att när jag nu kommer på dä här vise tehopa mä mine gammel-låtar, så är å blir jag för jämnan likaväl int nå anna än Eran

”Delsbostinta”.